

בס"ד, עש"ק, לסדר "ולא ישחית לכם את פרי האדמה", מצורע/שבת הגדול, תשפ"ד

### "חסה לעתיד לבוא"

כבר לא היה להם תיאבון לאכול, במקום לאכול הם עיינו בספרים (שאין בהם חשש פירורי חמץ!) וגילו את דברי הבית יוסף (סימן תע"א לגבי מנהג אי אכילת החזרת בערב פסח): "ואין טעם למנהג ההוא ואנו לא נהגנו כן" (ובמשנ"ב בס"ק ט"ו).

ולפתע, בעלת הבית נכנסה: "אכלתם את החסה? חלילה הכשלנו אתכם! בטעות קנינו חסה שאינה בדוקה מתולעים ולא בדקנו אותה כראוי...", וכששמעה שעוד לא אכלו – נחה דעתה.

החסה נאספה. כולם יצאו לכל רחבי העיר לחיפוש אחר "חסה" בדוקה ונקיה. האם מצאו? זאת נשאר לדמיונו של הקורא...

אך בעז"ה לשנה הבאה כל חסה תהיה כשרה וראויה ללא בדיקה! וכיצד?

כתב החת"ס (דרשות ח"ב דף רפא:): "והיתה שבת הארץ לכם לאכלה... ואכלתם לחמכם לשובע ונתתי שלום בארץ דאמרו חז"ל (ב"ר נ"ד א') דכתיב 'ברצות ה' דרכי איש גם אויביו יושלים איתו' - אלו פרעושים ויתושים... ועי"ז אינם נאכלים הרבה ירקות ופירות מפני התולעים והשרצים, ואמר לעולם התיקון בב"א, 'ואכלתם לחמכם לשובע' מבלי חשש תולעים כי 'ונתתי שלום בארץ' מבלי אויבים הלוחמים - פרעושים ויתושים. והיינו והיתה שבת הארץ לכם לאכלה, שתשבות הארץ מלהוציא שרצים כאילו ועי"ז יהיה לכם לאכלה (דרשות חת"ס ח"ב דף רפא:)! \*\*\*

שנוכה בעז"ה להשבית במהרה כל 'האויבים הלוחמים'! חג כשר ושמח!

ערב פסח "כולם רעבים". לשלחן ארוחת הצהריים הקלה (עיין שו"ע רמ"ט ב' וצ"ע לגבי אירועים בימי ששי במשך על היום כולל הבוקר) הובאה לשולחן חסה ומעט חרוסת.

אחד מבני הבית תמה בלחישה, כדי לא לפגוע במכני הארוחה: "מותר לאכול חסה וחרוסת בערב פסח?"

חבירו השיב לו בלחישה מדברי הרמב"ם: (הלכות חמץ ומצה פרק ו' הלכה יב): "אסרו חכמים לאכול מצה בערב הפסח כדי שיהיה היכר לאכילתה בערב, ומי שאכל מצה בערב הפסח מכין אותו מכת מרדות עד שתצא נפשו". (והו"ד במשנ"ב תע"א ס"ק יא), והטעם, גם כדי שיאכל מצה לתיאבון בליל הסדר (עיין ב"ח סי' תע"א), – ולא אסר הרמב"ם אכילת חרוסת, כרפס או חזרת!

"נכון" – השיב לעומתו המומחה למנהגים ששמע את הלחישות – איסור אין, אבל מנהג יש! כמבואר בדברי רבינו ירוחם (תולדות אדם וחווה נתיב ה' ח"ד דף מד): "יש שנהגו שלא לאכול חזרת קודם פסח וכן היה נוהג הרשבא, לא שהיה אסור, אלא שלא לשנות מנהג הקדמונים זולתי אם היה מנהג טעות". והובא המנהג ברמ"א (תע"א א'): "ויש נוהגים שלא לאכול חזרת בערב פסח כדי לאכול מרור לתיאבון".

הוא לא הפסיק משטף דיבורו: "ויתירה מזו כתב הרב חיים בנבנשתי בספרו 'פסח מעובין' (עמ' י"ז מה' תשע"ה) 'ומנהג אבי מורי ז"ל היה, שלא לאכול ירקות היוצאים בהם בפסח וכרפס, מר"ח ניסן ואילך. וכן נהגתי אחריו ומ"מ אפילו הנוהגים לאכול הצנועים מושכים ידיהם ממנה בערב פסח וביום א' של פסח כדי לאכלה לתיאבון בליל שני של פסח".

כמעט ונמלטה צעקה מפיו: "מרור לתיאבון"? והרי מרור הינו מר ואין בו שום צורך ב"תיאבון" – יש לאכול ודי!".

חבירו לחש ש"לתיאבון" כולל תחושת ה"חידוש" (ועיין ברמב"ם לעיל) וזו אובדת אם אוכלים בסמיכות פעם אחר פעם.